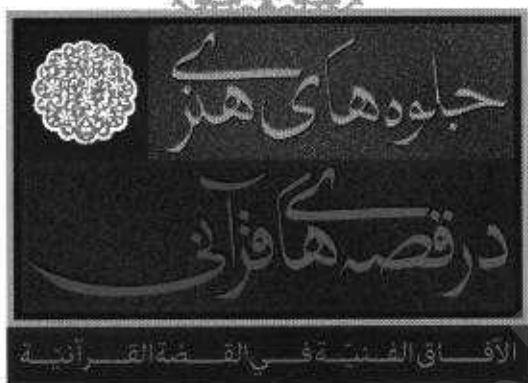

تأليف
 محمد ناجي مشرح
 ترجمه
 راضيه كارگر

دومین سالکشت تاسیس مدرسه اسلامی شهر

میرشانه مشرح، محمدتاجی، ۱۹۵۵ ق.م.

Mishrah, Muhammad Najl

عنوان قرارداد: الاتفاق الفنية في القصة القرآنية، فارسی.

عنوان و نام پدیدآور: جلوه‌های هنری در قصه‌های قرآنی / محمدتاجی مشرح؛ برگردان راضیه کارگر.

مشخصات نشر: قم: مدرسه اسلامی هنر، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۰۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۷۰۸-۵-۲

قیما

وضعیت فهرست نویسی: وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع: کتابخانه به صورت زیرنویس.

موضوع: قرآن -- قصه‌ها -- نقد و تفسیر

موضوع: هنر در قرآن

شناسه افزودن: کارگر، راضیه، ۱۳۹۱ - مترجم

رده بندی کنکورد: ۷۰۲۱۱۳۹۲ الف ۵ م / BP۸۸/۹

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۹

شماره کتابشناسی ملی: ۳۲۷۴۶-۵

الاتفاق الفنية في القصة القرآنية

جلوه‌های هنری در قصه‌های قرآنی

محمدتاجی مشرح؛ برگردان راضیه کارگر

ماده ایلات، هادی معزی، سفیر از محمد صالحی فرد، مؤلف، مؤلف، علی کوچکی

انتشارات: مدرسه اسلامی هنر، زیر نظر شورای نشر مدرسه اسلامی هنر

www.isoa.ir isoa1393@gmail.com - ۲۵ ۳۷۸۲۰۲۱۶

چاپ: اول/ تابستان ۱۳۹۳، شماره: ۱-۱۰۰، نسخه: ۱۰۰۰، تومان

مکان و محل

● قم: نوار پستی است هادی (ایستگاه) - نشر کوچه ۶۰، مدرسه اسلامی هنر - جاس ۳۷۸۲۰۲۱۶

● قم: پردیس، زیروی مسجد امام صادق علیه السلام - دانشگاه ایوان و مدرسه، جاس ۳۷۸۰۲۶۱۰

فهرست مطالب

۱	 مقدمه
۳	 ماهیت این پژوهش
۴	 درباره این پژوهش

چیستی قرآنی و ادبی داستان / ۷

۹	 پیشگفتار
۱۱	 چیستی داستان قرآنی و داستان ادبی

ویژگی‌های تبلیغی داستان در قرآن کریم / ۲۹

۳۱	 پیشگفتار
----	----------------

مبحث اول: انواع داستان در قرآن کریم / ۳۵

۳۷	 داستان بلند
۵۰	 داستان متوسط
۵۷	 داستان کوتاه

داستان حضرت هود علیه السلام ۵۸

مبحث دوم: روش های داستان گویی قرآن / ۶۳

اول: اسلوب و سبک داستان قرآنی از جنبه ساختاری ۶۶

خلاصه گویی و سپس شرح و تفصیل ۶۸

بیان پایان حکایت و سپس ورود به تفصیل ۷۰

داستان حضرت موسی علیه السلام در سوره قصص ۷۱

۱. ورود مستقیم به داستان ۷۲

روش اول ۷۳

روش دوم ۷۴

روش سوم ۷۷

روش چهارم ۷۹

شروع داستان با واژه هایی که بر آغاز، دلالت دارند ۸۱

بیان صحنه ها و اتفاقات ۸۲

دوم: اسلوب و سبک داستان قرآنی از جنبه کاربردی ۸۸

۱. توجه به نشانه های خلقت ۸۹

یادآوری نعمت های خداوند متعال ۹۲

بیان صفات کمال ۹۴

۳. استدلال های عقلی ۹۶

استفاده از امثال و حکم ۹۹

روایت گری گفت وگوها ۱۰۲

مبحث سوم: مضمون داستان های قرآنی / ۱۰۵

داستان های پیامبران علیهم السلام ۱۰۷

۱۱۳	داستان‌های شخصیت‌های غیر پیامبر
۱۱۴	مردان صالح در داستان‌های قرآنی
۱۲۲	زنان با ایمان در داستان‌های قرآنی
۱۲۵	مردان کافر در داستان‌های قرآنی
۱۲۸	زنان کافر در داستان‌های قرآنی
۱۲۹	داستان‌های غیبی و اتفاقات خاص
۱۳۵	جنگ بدر
۱۳۶	عوالم غیبی
۱۳۹	داستان‌های عوالم دیگر
۱۴۷	فهرست منابع
۱۴۷	اول) قرآن کریم و علوم مرتبط با آن
۱۴۷	کتب تفسیری
۱۴۸	علوم قرآنی
۱۵۰	دوم) حدیث و علوم مرتبط با آن
۱۵۱	سوم) فرهنگ و معارف اسلامی
۱۵۲	چهارم) کتاب‌های آموزشی و تربیتی
۱۵۲	پنجم) کتب مرجع درباره سیره و تاریخ
۱۵۳	ششم) کتاب‌های تبلیغی و رسانه‌ای

مقدمه

از دیرین‌ترین دغدغه‌های انسان، «شناخت زیبایی» است. از کهن‌ترین روزگار تا امروز، آدمی با پدیده‌ها و حالت‌ها و رویدادهایی روبه‌رو بوده که یک چهره آن برایش خوشایند و دلنشین جلوه کرده و چهره دیگرش، ناخوشایند و نادلنشین. روایت آدمی از زیبایی و زشتی، به همین خوشایندی و ناخوشایندی بازمی‌گردد. در این میان، او هر چه را به دلش نشسته و در نظرش خوش آمده، زیبا خوانده و دیگرها را زشت. آن‌گاه حکیمان و نظرپردازان به میانه آمده و این حس آدمی را به تفسیر کشیده و برای زیبایی و زشتی، معیار برنهاده‌اند. «زیبایی‌شناسی» تلاش اهل نظر، برای تحلیل همین تکاپوی ساده‌ای است که درون انسان از نخستین روز شکل گرفته است.

آیا ممکن است «دین» که الگوی جامع زندگی انسان است، فصلی برای این تکاپوی عظیم و مستمر بشر نگشاید و برای آن شیوه و آدابی نگذارد و این بخش جدئی و مهم حیات را از دیده بیندازد؟ هیچ کس نیست که آفاق دین را پژوهیده باشد و در حق دین، چنین گمانی بُرد. آن چه هست،

ب / جلوه‌های هنری در قرآن کریم

گفت‌وگو بر سر این پرسش بنیادین است: دین در باب زیبایی، دقیقا چه کرده است؟

- آیا قلمرو زیبایی را به شرح و تفصیل تعریف نموده و همچون حکیمان یکایک اجزای آن را بررسیده و سپس انسان را به تعریفی از زیبایی فراخوانده و کش‌های زیباگراییه او را بر مدار این تعریف پسندیده است؟
- آیا دین کلیاتی در باره زیبایی بیان کرده و سپس همه کار را بر عهده حکیمان و اهل نظر نهاده است؟

- آیا در این میانه بیطرفی برگزیده و به انسان حق داده است که به تناسب حال و احوال و عرف و وضع روز و روزگار خویش، در باب زیبایی به نظریه‌ای و تعبیری بنویسد؟ و آنگاه روی استوار کند به زیبایی و آنرا فراتر از کلیات به بیان برهنه محورهای اصلی و ذرات زیباترین پرداخته و در حین حال، در مجریات دقیق بنا را بر احترام به ضرورت‌های انسانی در هر روز و هر روزگار نهاده است؟
- آیا پاسخ علمی به این پرسش‌ها، «دیدگاه دینی هنر» در شکل می‌دهد؟ یا این که این‌دین‌گرا به جای هنر، مکتبی متشکل دارد و نمی‌توان «مکتب هنری» را از دل دین بیرون کشید؟ به همین پاسخ‌ها خواسته است «حلی» گفته و گوید: «بله»
«هنر دینی» نیز اگر بنا نهادیم ضرورت پیدا کرد به همین متشکل دین دارد.
«مدرسه اسلامی هنر» که از آغاز تأسیس، دغدغه خود را بر زینت و تزیین دین و هنر و جست‌وجوی رهیافت‌های نظری و عملی در این زمینه دانسته، می‌کوشد تا محور از «مباحثات غوغا سازانه» نگاهی علمی به این مقوله بنگرد و البته به همه مخاطبان لوا احترام بگذارد. هر نظریه‌ای که از دین یا بیرون دین به نام دین پیروی می‌کند، این پرسش‌ها برآورد و رویکردی عالمانه داشته باشد، حرمت دارد و باید تمصیحه و محققانه در آن نظر کرد. همین تکلیف است که

راه را بر مطالعات دینی هنر می‌گشاید و فضایی پدید می‌آورد که همه دین‌پژوهان بتوانند در هوای زیبایی و هنر، هم به تحقیق سخن گویند و هم بی‌هراس از وضع فردای قیامت خویش، به تکاپوی هنری بپردازند.

بخشی مهم از این رسالت در مدرسه اسلامی هنر با برگزاری دوره‌های آکادمیک و نظری دنبال می‌شود. تربیت محققان توانمند در این قلمرو، سال‌ها است که با جدّیت و مجاهدت پی گرفته شده است. در این خلال، انتشار آثاری از محققانی که در مقوله هنر و زیبایی و نسبت آن با دین، دستاوردهایی داشته‌اند، وجهه همت ما است. بدین روی، سلسله‌ای از این گونه آثار در پیشخان اندیشه و نظر نهاده می‌شود تا بی‌تعهد و تکلف به این که لزوماً با دیدگاه صاحب هر نظر موافق یا مخالف باشیم، در گستردن آفاق نظری مطالعات دینی هنر، سهم خویش را ادا کنیم و از این رهگذر، به بالندگی و شکوفندگی این بخش تاحدی مغفول مانده دین چشم بدوزیم.

آن چه اکنون پیش رو دارید، ترجمه کتاب «الآفاق الفنية فى القصة القرآنية» است که در حلقه ترجمهٔ مرآت، وابسته به مدرسه اسلامی هنر، فراهم آمده است. این کتاب با آن که حجمی مختصر دارد، اطلاعاتی ارزنده در بارهٔ انواع و سبک روایی و مضمون قصه‌های قرآن به دست می‌دهد. امید می‌رود این اثر بتواند گامی ارزنده در عرصه پژوهش‌های قرآنی در زمینه هنر بردارد.

بعد از این روی من و آینه وصف جمال

که در آن جا خبر از جلوه ذاتم دادند